

№ 43.

Seitdeenā, 21. Oktober (2. November)

1872.

Malša par gaddu: Mahjās weefš 1 rubl., pašes nauca 60 far.

M a h d i t a j s.

Ceššemes sīnas. No Rihgas: Jesus b. mahj. mirris, — Latw. sab. beedr. komiteja, — ballu pobteschana, — medali no Mašlawas israhdišanas dašceem lungeem Baltijā. No Kursēmes: dašchadas sīnas. No Leepajas pufes: paħr šcha gadda plabwumu. No Peh-terburgas: paħr dšels; ešla signateem — un paħr Wihnes israhdišannu.

Wħrsemes sīnas. No Wahsemes: Bruhschu landags. No Šweizijās: kibbeles ar lattolu bistapeem un preešereem. No Franzijas: presidenta apšiprināschana, — nemeera jaufmas. No Englandes: paħr Gibraltara flānsi. No Spānijas: paħr dumposchanošs. No Turzijas: paħr Egiptes wiže-kehninu un Turzijas leelweširu.

Saunakāš sīnas.

No dšimtbuhschana pee Latweešceem un Jggauņeem us gallu gab-juše. Daħwanu-naudas dalischana weefula apšlabeteem I. Beħfu draudšes-teesas aprinki. Pehteris un Ešchaulste. Graħmatu sīna. Weelittumā. Bendeš meita. Appini un meešči. Dširkštele.

Ceššemes sīnas.

No Rihgas. Jesus basnizās mahžitajs Karl Friedrich Gūnter isgabhjušchā pirmdeenā, 16tā Oktober nomirris. Swehtdeen preešch pufšdeenās wiņsch basnizā wehl špreddiki šazzija un tad aishbrauza us Jelgawu, kur tai pašchā wakkara schlacka wiņnu aishgrahbuse, zaur to tad pirmdeenās rihtā nomirris. Jau peħrn reis wiņnam šchi patte wahjiba bij uskrittuse. Gūnter mahžitajs irr Kursēme dšim- mis, taiš gaddōš 1836—1840 Lehrpatā studeere- jis, papreešch par palihga mahžitaju bij Tukkumā, un tad atnahza us Rihgu, kur jau peħrnā gaddā šawa ammata 25 gaddu swehtkus noswinneja.

— Rihgas Latweešchu labdarrischanas beedriba šawā pilnā šapulžē tai 16tā Oktober isstahjušchu komitejas beedru weetā eezehleja taħs dahmas: M. Neugroht, D. Frišchensfeld, Weiss, S. Strauch, Ch. Birk, M. Plawneek, C. Jakobohn,

A. Wahsemneek — un tohs lungus: J. Baumann, J. Dombrowski, Dšol. Dšche, N. Plawneek, P. Schilling. — Komitejas šapulžē, 20tā Oktober iswehleja par preešchneežes weetneeku to lungu J. Baumann, par kašihreni to dahmu Dombrowski, par kašihrenes palihgu to lungu P. Schilling, un par kauschu leħta preešchneežehm taħs dahmas Kos- lowski, Strauch un Weiss, jo taħs dahmas un fungi, kas agral šchōšs ammatuš turreja, nesenn no teem isstahjāhs.

— Pehz dakteru sīnahm tē Rihgā dašchi zil- weli eefirguschi ar zilweku baklahm, kadeht dakteru teesa padohmu dewufe, ka par aishfargaschannu no šchāhs šehrgas derretu wiffeem teem, kam zilweku baklas wehl naw bijuschas, goħwu-baklas liht few eepohchte. Polizei waldischana pašluddinajuse, ka baklas eepohteschoht tai glahbschanas-mahjā pašchā pilšfehčā it zettortdeenās no pulšt. 3 libdš 4 peħz pufšd.; tai glahbschanas-mahjā Jelgawas Ahrihgā it treschdeenās no p. 3—4 peħz pufšd.; Mašlawas Ahrihgā it treschdeenās no p. 3—4 p. pufšd. un us Katrihn-dambja it pirmdeenās no pulšt. 3—4 peħz pufšd.

— Daudšina, ka ar to dšelsu-žektu no Moišchleem us Jelgawu til labbi eijoht us preešchu, ka nahlošchā pufš- gaddā laikam jau pališchoht gattawš. Kad tas buh- schoht pabeigts, tad zerre wakku dabbuht, no Moišchlas statšiona tablak us Klaipeħdu (Bruhschōš) to buhweht.

Wehl no Rihgas. Mašlawas leelāhs is- rahdišanas awise peeminn dašchus Baltijas fun- gus, kas par šawahm israhditahm leetahm ar me- daleem apdahwinati. Rihgas melaniks Weegman

par kahdeem faweem apparateem apgohdahs ar leelo felta medali, F. W. Grahamu par kuttamu maschini un par ar salmeem kurrinamu maschini ar leelo jelta medali; fabrikants Richard Thomson par drumu mehflu probwehm un faulu atleeku isleetajumeem, leelo sudraba medali, Mangel par labbibas schahwejamu ahrdu mudduli, Dauguls, Dubinski un See-tinsohn par linnu-mihstefku mudduleem, bronkses medalus, — (schee 4 lungi apshmeti par Rihgas Latweeschu beedribas lohzeekleem).

No Kursemmes. Salbus basnizâ ufzebla schowassaru jaunâs ehrges ar 30 registereem un 20 balsim. Ehrgelchm irr 2 manuati un pedahlê arri 16 pehdas dohbja basune un maksajohht lihds 1900 rubtus. Ehrgetu taisitajs irr C. A. Herrmann k. Leepajâ. Darbs jaunu meisteru flawejoht! — 30. Julijâ jaunâs ehrges eefwehtija un arri garriga konzerte basnizâ bija jaunahm ehrgelchm par labbu. Irlawas seminarijâ it gaddus swinn 31mâ Augustâ eezelchanas un skoblas swehtkus. Schogadd Sah-tes basnizâ, 4 werstes no skoblas-namma, bijuji pehz skoblas swehtkeem, garriga konzerte un pehz tam atfal pcedenâ, pee skoblas ehlas, laiziga dseeda-schana. 150 dseedataju bijuschî kohpâ tâ kâ tik-labb basnizâ, kâ pcedes dseedaschana gabjuft ittin jauki. — Sachtu basnizâs ehrgelneeks un Irlawas skoblas musikka skohlmeisters J. Behring k. konzerti par gohdam waddijis un pee schi darba tam arri lihdsjeis Franzmann k., Irlawas skoblas palihu skohlotsajs. — Leepajas Wahzu basnizâ tillâ tannî 27tâ Septemeri Wahzu missiones-swehtki noswinneti. Bija leela, kohscha Wahzu basnizâ pilna ar klausitajeem. Preeksch un pehz pufsdeenâs tappa basnizâ Deewa-kalposchana turreta. Ar zeenigu Kursemmes general-superdenta k. un Grohbinaas zeen. prahwesta k. bija pawiffam 12 mahzitaji kohpâ. Papreeksch turreja altara Deewakalposchana, tad Waltaiku mahzitajs Weide k. turreja dedsigu spreddiki par pagahnu missioni un Aprikku mahzitajs Beid-ler k. dewa missiones sinnaas. Pehz launaga, pulstiens 3jôs teiza stipru un pufsohtras stundas gariu, firsnigu spreddiki tas zeenijams mahzitajs un flawens Fuhdu missionars Gurland k. par praw. Esai-jas wahrdeem 45 nod. no 15—25 p. Bija gan ihsti kohschi swehtki, kas dascha zilweka dwehfeli ar Deewa wahrdeem faldi pameeloja un firdis fasil-bija preeksch debbes walsstibas! — Kursemmes draudses, kâ: Kursischôs un Saulâ scho ruddeni Latweeschu missiones-swehtkus arri noswinnejuschi. —

G. F. S.

No Leepajas pufses, tai 10. Oktoberi. Plauschanas swehtkus noswinnejuschi 1mâ Oktoberi, war-ram par schi gadda plaujamo gan mihlam Deewam gohdu un flawu dohdami tahdas sinnaas, ihfi fanemtas, laist. Rudsi un puhri irr brangi idewu-schees; meeschi, kâ weetahm, labbi, ir paplahni. Saufas grunta semmes bija prasti meeschi, no faules

apspeesti. Kartupeli arri discheni labbi. Seens un ahvoltinsch idewehs labbi; tal seena bija masahf kâ pehrn. No kohlu augteem nau ne smakkas. Tahdu tulschu ahboka, humbeera un pluhnju gaddu nesmu wehl redsejis. — Leepajâ pehrk ahbolus, kas no Wahzijas atwesti, par 3 lihds 5 kapeiki gabbalâ. Schi ruddena fehli rudsi irr par daschu gaddu labbaki eesehlfuschi. Daschâ weeta, kas dikti agri rudsus sehjuschi, gan drihs jau steebrôs mettahs; — bet laifs arri irr scho ruddeni filts un mihligs. Tannî 2trâ Oktoberi bija 15 grabdes filts un jaukas faules deeninas irr dauds. Sawads gads! — Pawaffara un waffara bija filta un ruddens irr tahds pats filts! Dauds weetâs redseja scho ruddeni ohtru reis firnus, kirschus un pufkes secdam un puppas ohtru reis pahstes. Arri legsdahn effoht ohtru reis lapvinaas plausfuschas un seedu pumpurischî aismet-tusches.

G. F. S.

No Wehterburgas Effoht peenahfts, ka dasch reis us dselzjekkeem nelaimes noteekoht til zaur to, ka wiffôs zektôs tahs sinnoschanas jeb signales ne-effoht weenadas un tadeht teekoht nepareisi sapra-stas. Lai nu tahdas nelaimes til beesi nenotistu, tad zekku-ministerija effoht sagahdajuse likkumus par weenadahm sinnoschanahm jeb signalehm un dselz-jekku direkzijahm peesuhitijuse ar to sinna, lai, ja tahm buhtu tur pretti ko peeminneht, diwu neddetu laikâ minnetai ministerijai to peesuhititu.

— Ta tē cezelta kommissione, pee kurras japee-teizahs wiffeem Kreewusemmes laudihm, kas kah-das lectas no schejenes grihb suhtih us Wihnes is-rahdischana, — taggad jau sinno, ka lihds 7to Oktober kahdi 400 zilweki tai effoht peeteikuschees.

Ahrsemmes sinnaas.

No Wahzsemmes. Pruhschu runnas-deena jeb landaga eesahlfusehs 10tâ (22trâ) Oktober. So wehrâ leekama leeta, pahr ko tee schoreis fahlfuschi farunnatees, irr ta, ka runnas-wihreem ja-apspreesch tas preekschlilkums, woi warroht cezelt Pruhsiâ brihwu paschwaldischana, tas irr: ka nekahdas kungu kahrtas ween eetu pee likkumu dohschanas un ka ne ihpaschahm kauschu kahrtahm ween tittu waldischanaas darrischanas ustizzetâs, bet wiffadahm kauschu kahrtahm weenlihds. Tē nu zitti kungi gan peekriht tahdam likkumam un falka, ka tas buhtu dikti labbi, — bet atfal zitti tam irr pretti un falka: us tahdu wihfi ir kchninam warra suddischoht un drihs warroht is-zeltees dumpis, jo lihds schim arween effoht labbi gabjis, kad ihpaschi kungi ween waldisuschî. Sem-neeki pee waldischanas tikkuschî, wairak kibbeles ween fataisischohht. Tam pretti atfal falka, ka daschi muisch-neeki effoht atrasti pawiffam par nederrigeem pee fa-wahm darrischanaahm, ko pehz likkumeem no teem prassa, bet ja semneekem dohschoht leelatas rektes un teem uslikfchoht smaggalus peenahkumus, tad isaugfchoht zilweku kahrtâ, kas muischneekem lihdsahs warre-

schöht pee waldischanas galda sehdeht un t. pr. Tä nu wehl daschi tabbi littumi runnas-wihreem preel-schâ litti, kas teem japahrspreesch un pehzal jano-balse, pee ka wiffa aisees dauds deenas. — Stahsta, ka naudas eenahlschana us nahlamu gaddu pehz ap-rehkina, isdohschotees brihnum brangi, jo pee isdohschanahm warreschoht atlizzinaht gan drihs 20 milliones dahlberu, ar lo warreschoht labbu dattu parradu atlihdsinahht un wehl daschas buhschanas pazillahht un walsts deenereem, skohlmeistereem un t. pr., pilnigatas lohnes doht. To leelu naudas eenahlschana nebarroht wis tas Franzijas selts, bet labba naudas waldischana un ka semlohpiba, am-mati un andele pee winneem labbi zillajusches.

Wahzu Keiseram bij par ischlichreju ja-usnem-mahs stary Seemel-Amerikas brihwalstehm un Eng-landi, lam sawâ stary senn jau bij strihdis lah-das leelas fallas deht, lo sawz par Schuan (Juan) fallu; abbeji ilgu laifu turrejahs të par fainnee-keem. Keisers Wilhelms to gruntigi ismeklejis, spreda, ka ta falla peekrihtohht Amerikai un ka rah-dahs, tad gan abbeji ar scho spreedumu meera.

Do Schweizijas. Kâ jau wiffâ Wahzsemme un Stalija, tur waldischana pahwesta nemaldbai pretti stahjahs, bistapi waldischanai zekahs pretti un semmes littumeem negribb padohtees, ta taggad noteel arri Schweizija. Tur pahwests kahdu pree-steri Mermilod wahrda, bij eezehlis par bistapu, un lihdschinnigu Lausaner bistapu atzehlis no ammata, bes tahs semmes waldischanas sinas, un schis arr neko wairaf neprassidams, stahjahs sawâ jaunâ am-matâ un ta aprinka preesterereem sinu laida, ka winsch effoht tas lungs un pawehletajs par scheem. Wal-dischana to fajuttuse, tam runnaja pretti, teiza, ka winna scho par bistapu nepeenemmoht un ka ne weenam preesteram nebuhs pehz winna pawehlescha-nahm darriht. Bet ahn deewin! Preesteri taggad waldischanai atbildejuschî tã: „Pahwests sawu warru dabbujis no Deewa un no winna ta ispluhst us bistapeem, kas to atkal lihdsdalla saweem palihgeem pee dwehsetu lohpschanas, teem preesterereem. Wif-fâs pafaulles mallâs un wiffôs laifôs un sem wif-fadahm waldischanahm basniza paleel kâ tahda, kas zehluschs no debbesihm. Kad ta arri kahdreis labba prahâ un no mihlestitibas ar waldischanahm kahdâ leetâ saweenojuschs, tad tomehr scho pafaulles wal-dineeku labbad nelad naw no sawas rektes atlah-puschs, prohti, Kristus gannama-pulka gannus patte eezelt un astahdinaht. Mehhs jau pee tahm mums ustizzetahm dwehselehîm apgrehtotohs, kad mehhs kahdu tizzibas gabbalu woi kahdas deewischtas eestahdi-schanas gribbetu us pafauligas waldischanas pa-gehreschana pahrtahst. Schis irr tas eemeflis, fadehht muhsu firds apsinna muhs speesch pa-fauligai waldischanai pretti runnahht un tadeht 1) mehhs til to atsihtam par sawu bistapu, lo pah-wests mums dewis, katram zittam nepaklauffim un

2) mehhs netaujamees wis muhsu tizzibas darrischa-nâs fewi no saweem preel-schneekem nowehrst, jeb laizigai waldischanai pa praham, teem nepaklau-ht.“ — Us to nu waldischana no sawas puffes littuse us celas stuhreem peesist schahdu pawehle-schanu: Tapehz, ka preesteri leedsahs pallausiht wal-dischanas pawehleschanai, Mermilod bistapam ne-klauffht, tad waldischana to turra par sawu pee-nahlamu, wiffus preesterus, kas winnai pretti stah-jahs, no ammata nozelt; waldischana to nebarra no eenaida us lattoku tizzibu, bet gribbedama, ka lai littumeem pallausa. Waldischana gabdahs lit-tumu, lo lai tautas-weetneeki apstiprina, kas no-fazzihs, ka us preel-schu draudsehîm paschahm buhs sawus preesterus zelt; bistapi newarres arri pree-steri ammatu turreht, un kad preesteri pee sawas patgalwibas pastahwehs, buhs wiffahm draudsehîm jazett jauni preesteri.

Do Franzijas. Franzijas tautas-weetneeki at-kal sa-eeht us runnas-deenu Werfah un tadeht to runnas-wihru weetâ, kas istrubht, wehlejuschi zit-tus. Të nu wehletaji, kâ Bornapartisti, Bourbonisti, un zitti raubstjuschi sawus kandidatus dabbuht cel-schâ, — bet nekâ: eewehleti gan drihs wiffi repu-blicaneeschi ween, kas wezzajam presidentam Tjeh-ram ittin pa praham. Tjehrs, kas agral gan kah-roja, lai winnu us wiffu muhschu eezeltu par re-publikas presidentu, taggad tahdas dohmas effoht atmettis un dsird, ka to buhschoht apstiprinaht us 4 gaddeem, — jo schoreij runnas-wihri buhschoht arr to ihsteno waldischanu nosazzihht. Tjehrs arr zerre, ka nahkschâ waffarâ buhschoht pehdejo karra-parradu Wahzeescheem aismahht un tad Franzija peederreschoht patte few, jo tad arri pehdejee Wah-zijas karra-pulki no Franzijas iseeschoht. Tad arri tautas-weetneeki buhschoht sawu darbu pabeiguschi, un teem til ween atlihschoht, saweem wehletajeem atbildeht par wiffu, lo isbarrijuschî. — Woi tad nu reis Franzija buhs meeriga? To gan ihsti ne-warr dohmaht, kad leel wehrâ, kâ ta karra-rihlu fabrikôs strahda un steids wiffadus karra-rihkus gat-tawus. Tarbes pilssehtâ weenu tabakas fabriki pah-taifjuschi par tahdu, tur leelgabbalus leij. Arri to dibbinajohht, us kahdu wiffi warretu jo ahtri karra-pulkus safauht un isrihkoht. Woi tas sihmejahs us meera! — Lai gan Franzija sawzahs par lattoku basnizas wezzako dehlu, tomehr ir tur kibbeles pree-sterereem effoht deesgan ar tahdeem neklaufigeem, kas pahwesta nemaldbas haufli nepeenemm un tahdus nebehdeekus tee nemas negribboht laist basniza eelschâ.

Do Englandes kahda awise raksta: winni ef-foht dsirdejuschî, ka Spaneeschu kortes jeb tautas weetneeki waldischanai luhguschî, lai ta no Englan-des pagehretu atpakk to agral winneem peederre-juschu stipro skansti Gibraltar. Us to warroht Spa-nijai skaidri atbildeht: Gibraltaru jums nedohsim wis atpakk. Gibraltar skanste irr par stipru un

Spanija par wahju, to noturreht. Lai taggad irr isdohmati skunstigi un stipri karraribhi un arri pel-damas batterijas, tomehr Gibraltaru newarr ar tahm uswarreht, jo ta ta stipraka skanste wiffa pasaulé. Winnas batterijas irr ta eetaifitas, ka ne no kuras puffes tai newarr peekluht. Un kad arri tai nebuhtu batterijas, tad jau no paschas dabbas winnas flintes irr un paleef nepee-eetamas. Ka tad tahdu weetu warr atdohht Spaneescheem?

No Spanijas. Paher to jau apluffinatu dumpi Ferrol pilssehta sinno, ka tee dumpineeki nebijuschhi nekahdi zitti, ka tikkai pahrgalwigi karraribhi turrenes arsenale, no diweem pahrgalwoneekeem wadditi. Dauds winni neko newarrejuschhi isdarriht tadeht, ka zitti saldatu pulki, kas pascha pilssehta, winneem pretti stabwejuschhi; tapeh; teem wehla; kelas zits ne-atlizzis, ka til laistees lappas, kam wehl tas isdeweess, bet leela datta tikluse sanemta. — Tomehr ar scho dumpineeku sawaldischhanu Spanijai wehl ne-effohht nekahds meers, jo katra azzumirkli warroht attal kahda zitta walsts mallá dumpis sprukt lauka. — Andalusias datta nemeers plohsahs, kas flittaks wehl neká ihstems dumpis. Tur noteekohht dedsinaschanas, fleptawibas un laupischanas bes galla. Kas té nu wainigs? Tumshiba! Spanija arri peederr pee tahm tumshahm un kuhtribu perrinadamahm semmehm, kur preesteri un waldischana kohpa libhs schim fnauduschhi un par kauschu apgaismoschanu negahdajuschhi. Tee nu tee augli.

No Turzijas. 30ta September Egiptes galwas-pilssehta Kairo, nolassita Turku sultana grahmata, ar ko winsch Egiptes wize-kehniinam to wize-kehniina gohdu atwehl us behrnu behrneem un wehl daschas zittas wakkas tam dewis. Tam pretti nu zitti fakta ta: La til effohht nedrohicha leeta ween; jo kad wize-kehniinisch nomirtu, tad winna brahlim buhtohht weegla leeta, ar labbu mazzinu naudas, no sultana to warru dabduht sawa rohka un wezza wize-kehniina dehs warretu palist winna pawalstneeks. Tapat attal, ja taggadejs sultans nomirtu, jaanam ne weens newarretu usspeest, arri tahs paschas rektes wize-kehniinam apstiprinahht, ko wezs sultans tam nowehlejis. — Paher to ministeru buhschanu kahda awise lassam sinnas, zaur to warr dauds mas noprast, tadeht sultans us Midhad Pascha fauns palizzis. Sultans Abdul Aziz no leelwestira pagehrejis, lai tas winnam gahdajohht 50,000 libres (300,000 dahlderus) naudas, bet leelwestirs aisleedsees to fagahdohht, tapeh; ka sultans sawu peenahkamau naudu jau preefsch 16 mehnescheem us preefschu isnehmis no walsts-lahdes un zaur to zitteem nabbageem frohna-deenestneekeem walsts lahde peenahkamau lohni par til ilgu laiku parrada palikluse, ta ka tee flaidri baddu mirstohht. Zaur to tad sultans, kad pagehretu naudu nedabbajis, jaunu leelwestru tublin fahzis eenihdeht, ta ka ar dufmahm ween tam brehjis wirsu, kad tas winna preefscha

parahdijees, un tadeht gan arr paher to irr gahdohht, ka schis leelwestirs no sawa ammata attal attalists. — Wehl awises sinno, ka Franzija un Englande ar saweem padohmeem taggad stipri ween bahschotees sultanam wirsu un zaur to warr notitt, ka tur attal kahds nemeers iszeifees.

Jannakahs sinnos.

No Wehterburgas sinno, ka nahstoscha gadda buhschoht Zekaterinburga par millionu rubku kappara naudu falt. Pee til dauds naudas iseeefohht 20,000 puddi kappara.

No Maslawas. Isgahjuschha fwehdeena té uspenslas basniza turreja pateizibas Deewa wahrous par peeminnu, ka rittigi preefsch 60 gaddeem ap scho laiku Napoleons ar sawehm 20 daschadahm tautahm té uskritta.

Ka dsimtbuhschana pee Latweescheem un Jggonneem us gallu gahjuse.

(Subto 21ma Nri. f. g.)

Peeminnetá 21ma Nri. ar scho stabstischhanu til tahht bijam gahjuschhi, ka jau eekahpam Kreewu waldischanas laika eelshha. Libhs schim tahs waldischanas, ka Pohru, un Sweedru semmes kehniin, muhsu Baltiju usnemdami, katris to gribbeja eetaifihht peh; sawahm wezzahm apfuhnotahm eeraschahm; bet ar Kreewiju tas bij zittadi. Schi walsts patte tolait' ar johni dewahs us preefschu un sinnam, tadeht arr ismekleja to labbato padohmu us to.

Schis jaunibas spehks, kas tai laika Kreewu walsti bij pahrnehmis, pastahweja wiffu to gaddu fnteni zauri, raddidams un wiffu us fahjahm zil-ladams, un wehl scho baltu deenu tas nepeekuffis eet us preefschu, walsti un pawalstneekus aplaimodams. Andele zehlahs leeliski, petnai wahrti atwehrahs un libhs ar to zehlahs arri semmes wehrtiba un zilweku puhles un fweedri, Pa leelakai dattai, sinnam, muhsu tehwischka tas labbums bija muischneekeem, bet ne semneekeem, jo schee wehl bij dsimta manta. Keisers Pehters Leelais sawa lehnpahrtiba muischneekeem winnu wezzas teefas (rektes) apstiprinaja, sinnam, gan ar tahdu sinnu, ka ween til tahht, ka ar ta laika waldischanas eetaifischahanahm faderrefees; winsch arri eezehla weenu kommissioni, kas lai ismekle wiffas netaisnibas, ko Sweedri muischneekeem padarrijuschhi un zaur to dauds muishas, ko Sweedri par frohna muishahm panehmuschhi, muischneeki dabbuja attal atpaktat un katris arri turklahht dabbuja libhs tahdu apstiprinaschanu, ka winsch tas ihstais tahs muishas ihpahschneeks effohht. Zaur to nu muischneeki zehlahs leela gohda un palikka baggati.

Sinnams, ka peh; Keisera Pehtera apstiprinaschanas muischneeki libhs ar zittahm wezzahm teefahm, arri to wezzu teefu paher saweem semneekeem un winnu mantahm turreja par sawu. Tadeht winni paher scho sawu appalschneeku dsihwibu un nahwi attal fahka waldiht peh; sawas patilshanas. Bet Pehteris Leelais nebij wis til ween muischneeku wezzas teefas, bet arri Sweedru dohtus semmes likkumus apstiprinajis, ka arri to likkumu, ka semmes

waldifchanai ta augstata finnaſchana pahr ſemnee-
feem.

Tadeht jau 2trâ Janwar 1716 g. ta laika Wid-
ſemmes gubernators firſts Galizin iſlaida paſlud-
dinaſchana, kaſ wiſſeem muiſchu waldineekeem ſchinni
ſemmê pawehleja, ja kaſos wihreets no weena pagasta
gribbetu ſew no zitturenes ſeeru prezzeh, lai ne weens
tam to neleegtu. 21mâ Mai 1722 gaddâ general-gu-
bernators Nepnin, frohna muiſchu rentineekeem ar ihpa-
ſchu pawehleſchana zeeti aiſleedsa, frohna-ſemneekuſ
bruhleht preekſch kaſdahm ſawahm ihpaſchahm waijadſi-
bahm, woi tohs pahrdoht, ar to peedraudeſchana, ka
tam pretti darridami ne ween ſawu rentes-weetu
ſaudeſchoht, bet arr gruhti tikſchoht ſtrahpeti.

Râ rahdahs, tad ſchahs pawehles tikkai ihſu laiku
wehrâ liktas, jo 1728 un 1733 gaddôs taſs jo
bahrgati tikka atjaunotas, uu kaut taſs arri weh-
laſôs gaddôs wehl reiſahm tikka atjaunotas, tomehr
nekad naw ihſti pilnigi paſlauſitas. Ra taſ ta buhs
bijis, to drihſ ſaprattifim.

Leela's Pehteris bij Pehterburgâ ezehlis ſawadu
teefu, kam Widſemmes un Jggauu ſemmes teefas
bij padohſtas. Laikam augſtai waldifchanai kaſ bij
ſinnams tizzis, kad 1739tâ gaddâ ſchi leela teefa
Rihgas Hoſgericht-teefai pawehleja atbildeht us to
praſſifchana: kâ pehz liktumeem muiſchneeki ſtah-
woht ar ſaweem ſemneekeem; taſ irr: kaſda warra
ſchejenes leelungeem effoht par ſaweem ſemneekeem?
Us to tad ſchi teefa ſuhtija par atbildu leelu garru
rakſtu, no walddama landrahta C. F. v. Roſen
paraſtitu, kur nu tikka iſſtaſtihts, ka no ta laika,
kad Wahzu brunnineeki ar ſawu ſohbenu ſchahs ſem-
mes uſwarrejufchi, ſemneeki ſawu brihwibu effoht
paſaudejuſchi un tee no ta laika wairs ne-effoht
brihwi pawalſtneeki walſtei, bet dſimti, pee mui-
ſchahm peederrigi, tâ, ka tohs lihds ar tahm mui-
ſchahm warroht pahrdoht un atſchinkoht. — Râ
nu paſchi tee ſemneeki ar ſawu meefu un dſihwibu
ſaweem dſimtkungeem pawiffam peederroht, tad jau
no ta effoht prohtams, ka arri ta ſemneeku manta
effoht dſimtkungu peederrums, kaſ us ta kunga ſem-
mes taſ ſapelnita. Schi leelkunge warra pahr ſa-
weem ſemneekeem un wiannu mantu ne-effoht nekad
pamaſinata; tomehr ſchee dſimtkungi, lai gan teem
tahda wakka un warra pahr ſawu ſemneeka labbu
arri effoht, pehz ſawas patikſchanas, un kad teem
no ta ne kaſda ſlahde ne-effoht, ſemneekeem paſcheem to
atſtaſjoht un tik kaſdas rentes ween leekoht par to
maſſaht, lai zaur to tee ſemneeki buhtu iſchallaki.
Arween taſ effoht kungu paſchu warrâ palizzis, ſa-
weem ſemneekeem, kaſ teem ar meefu un dſihwibu
peederr, pehz ſawa prahta uſlikt darbus un nodoh-
ſchanas un t. pr. Tâpat arri taſs teefas dſimt-
kungeem ſawus dſimtus ſemneekuſ ar meefas-ſtrahpi
ſohdiht, effoht wezza un ſinnama rekte un wezzôs
likkumôs atwehleta. Lai gan to nahwes ſohdu
pehdeja laika leelkungi paſchi labbâ prahta effoht

atwehlejuſchi augſtai waldifchanai, tomehr zittas ſtrah-
pes, kaſ nepeederr pee kriminal-noſeegumeem, palee-
koht kungu paſchu warrâ un ſemneeki paſchi, to kâ
wezzu eeraddumu, negribbejuſchi atſekamu. Un ſchah-
dai ſtrahpei ne-effoht nekahdas rohbeſchas noſazzi-
taſ, bet kungu warrâ taſ palizzis, taſs pamaſinaht;
un pehz paſchu likkumu noſazzifchanas ſemneekeem
ne-effoht brihw pee ſemmes-teefas ſuhdſehht pahr ſa-
weem dſimtkungeem, ka tee wiinneem uſleekoht lee-
laſ ſtrahpes woi nodohſchanas; jo kungi paſchi jau
nedarriſchoht ſemneekeem pahr gruhti tapehz, ka ar
to wianni paſchi ſew ſlahdi darritu un wiannu mui-
ſchas newarretu paſtahweht, kad ſemneeki nihktu un
t. pr., un t. pr.

Kad to wiſſu pahrdohma un pahrſkatta, tad re-
dſam, ka lihds tam laikam wiſſi tee likkumi, ko ag-
ratee waldineeki ſemneekeem par labbu iſdewuſchi,
neko nebij palihdſejuſchi, bet ka muiſchneeku warra
pahr dſimteem ſemneekeem wehl arween palikkufe pilnâ
ſpehta un prohti tâ:

- 1) ka ſemneeki ar ſawu meefu un dſihwibu pil-
nigi peederreja ſaweem dſimtkungeem un ſchee
warreja pehz ſawas patikſchanas tohs leetaht;
- 2) ka ſemneeki ne ko preekſch ſewim, bet tik preekſch
ſaweem kungeem warreja pelniht, kam bij ta
warra, ar ſemneeku mahju un mantu kâ ar,
katru zittu ſawu mantu darriht kâ paſchi gribbeja;
- 3) ka tahdâ wihſe kungeem bij ta wakka, nodoh-
ſchanas un klauſibas ſaweem ſemneekeem zelt
tik augſti, kâ par labbu aſinna;
- 4) ka ſtrahpehm, ko dſimtkungi ſaweem ſemneekeem
uſlikka, nekahdas zittas rohbeſchas nebija, ka
tik ween tahdas, kaſ teef wehrâ liktas pee ka-
tra derriga lohpa, ko negribb pawiffam no-
maitaht; tâ nu kungs ſemneeku tâpat kâ zittu
kaſdu ſawas mantas gabbalu tik ween tadeht
taupija, lai wianna manta ne-eetu maſumâ; un
- 5) ka ſemneekeem nemaſ nebij brihw ſchehlotees pee
kaſdahm teefahm pahr to, ka kungi pahr dauds
nodohſchanas pagehreja, woi nezilwezigi tohs
ſohdija.

Tâ taſ lihds tam pehz likkumeem kungeem bij
brihw darriht, un taſ wiſs weeneem kâ ohtreem
bij tâ eeratſ, ka nedohmaja wiſ, ka taſ kaſdu reiſ
beigſchotees. Tomehr katrai leetai reiſ ſaws gals
un tâ arri ar to dſimtbuhſchana. Gaijma auſa,
tumſibai bij ja-behg. Pahr to nu us preekſchu runnaſim.

(Us preekſchu wehl.)

Dahwanu-naudas dallifchana weefula ap- ſkaldeteem I. Behſu draudſes-teefas apriinki.

Behz pagasta waldifchana uſdohteem rehſineem bija I.
Behſu dr. t. aprinki lihds 40 tuhtſofchu rubtu ſlahdes, ko
weefulis ſchi gadda 10. Mai padarrijis. Pagasti bija pa
leelakai daſſai to jauntaifamu ehlu wehrtibu rehſinaju-
ſchi, ſomiteja turpretti tikkai to ſagahſtu ehlu wehrtibu taſ-
ſeereja, jo zittadi warretu gadditees, ka daſchs par wezzu ſa-

puüschu ehku tifpat prozentes fshades-atlihdsinaschanas dabbu, kà ohtris par ne ilgi jauntaistu ehku. Kad nu pehz dahwanu-komitejas un komissijas apspreduma mescha, tih-ruma, dahrsa-lohku un foudetas naudas-fshadi atmetta, tad tas rehkins wehl masaks palikka un beidsot tahds i-nahja:

- a. ehku-fshade (kur ne wis tahs jauniai-famas, bet sagahstas ehlas wehrtibas) . 15,000 rubf.
- b. faimneeku leetu fshade 1,100 "
- c. kalpu leetu fshade 200 "
- d. faimneeku un kalpu fshade, pee lohpeem notikkufi 217 "

Kohpà: 16,517 rubf.

Lihdf schi gadda 10. Juli, par to jau dahwanu-swehttu aprastu awises isfluddinachts, bija dahwanu-naudas eenah-jis 1657 rubl. 55 1/2 kap.

PeHz tam wehl dabbujam:

- a. no Spahru- un Raunas Jau-nas muischas dsimittungeem, no katra 25 rubt., kohpà 50 " — "
- b. no Tritates dseedatajeem 105 " — "
- c. no Latweeschu konzertes, to Wezz-Beebalgas, Tritates un Straupes dseedataji israhdi-schanas laika Behfu basnijà noturreja 176 " 33 "

Kohpà: 1988 rubf. 88 1/2 kap.

No schahs naudas irr schi gadda 1mà un 2trà Augustà

- a. I. Behfu draudses teefas aprinka apsfahdeteem faim-neeleem 10 prozentes (10ta dafka) no ehku- un leetu fshades atlihdsinatas; (t. i. pehz komitejas fshades-rehktneem) lohpa 1614 rubf. 30 kap. 22trà Augustà
- b. kalpeem no leetu fshades 50 prozentes (puffe) atlihdsinata, kohpà 110 " 55 "
- c. faimneeku un kalpu lohpu fshade pilnà wehrtibà atlihdsinata, kohpà 217 " — "
- d. Beidsot masakàs dakkàs wairak apsfahdeteem faimneeleem un kalpeem isdallihst 35 " 56 1/2 "
- e. Nepahrejamas nodohschanas 11 " 47 "

Kohpà: 1988 rubf. 88 1/2 kap.

PeHz pagasteem rehkinohht, irr ta nauda tà isdallita:

I. Kahleneeschu (5 mahjas) dab.	105 rubf.	20 f.
II. Dubinskeeschu (5 ") "	199 " "	15 " "
III. Surgenceeschu (1 ") "	33 " "	— " "
IV. Piffeneeschu (2 ") "	98 " "	— " "
V. Weijereeschu (2 ") "	102 " "	20 " "
VI. Kalneeschu (1 ") "	102 " "	5 " "
VII. Weissmaneeschu (1 lohpm.) "	25 " "	— " "
VIII. Sahneneeschu (4 mahjas) "	215 " "	50 " "
IX. Preefuleeschu (8 ") "	285 " "	15 " "
X. Leepeneeschu (2 ") "	39 " "	20 " "
XI. Starteneeschu (8 ") "	56 " "	20 " "
XII. Mahrsneneeschu (16 ") "	187 " "	70 " "
XIII. Rauneneeschu (25 ") "	401 " "	— " "
XIV. Branteneeschu (4 ") "	45 " "	— " "
XV. Launufalneeschu (5 ") "	47 " "	50 " "
Wisepahreji isdallihst	35 " "	56 1/2 " "
Isdohschanas	11 " "	47 " "

15 pagasti (88 mahjas) dab. 1988 rubf 88 1/2 f. (un 1 lohpm.)

Diwi faimneeki (Muischneeka un Leijas Mahjema) atwehleja fawu dafku dahwanu-naudas jitteem apsfahdeteem par labbu.

Mahrsnehn un Launufalna pagasta fshades-rehktini liffahs tee labbafee buht; no Preefuka pagasta komiteja ne-tahdu rehktinu naw dabbujufi. Rauneneeschu leetu fshade jau no zittas puffes ar 75 prozenteem bija atlihdsinata; tad teem tiklai ehku fshade nahja malfajama.

No schi gadda 29. Mai lihdf 3. Oktoberam irr pawis-fam 10 sehdeschanas turretas; 4 komitejas sehdeschanas ween, un 6 komitejas un komissijas lohpusehdeschanas.

Komitejas lohjektii bija:

1. Dubinskas muischas-walditajs P. Spunde,
2. Behfu pilssehtas-draudses fshlotajs M. Libbert,
3. Dubinskeeschu muhrneekmeisters P. Martinsohn,
4. Surgenceeschu atflehgu-meisters W. Maurin,
5. I. Behfu draudses-teefas peefehdetajs Plattais (no Mehlineescheem),
6. Lentschu walfis-fshlotajs G. Lappin,
7. Strihku pag. wezz. K. Krihpen,
8. Raunas pagasta-rashtitajs Wira.

Komissijas lohjektii bija:

1. Weissmann pag. wezz. J. Putnis,
2. Sahneneeschu " " J. Blanke,
3. Preefuk " " J. Piffa,
4. Behfu mahz. " " Bergmann,
5. Kahleneeschu " " M. Mengel,
6. Raunas " " Mutaufsta.

Darbs irr, gohds Deewam, labbi isdeweek!

Tad wehl reisu paldees jafalka dahwanu dewejeem un wisseem, kas pee schi darba mihligi rohkas sneegufchi. Ar 3. Oktoberi irr tad I. Behfu draudses-teefas aprinka dahwanu-naudas lassifchana un dallifchana, kà arri wiffas komitejas un komissijas sehdeschanas beigtas!

Mihlestiba dauds to eefpehji!

Behfis, 6. Oktoberi 1872.

Komitejas un komissijas rashtitajs
M. Libbert.

Pehteris un Tschaukste.

Pehteris. Labriht, Tschaukste! Kas tad tew' fchoriht kait, tu jau isfkattees kà tahds, kas kahdam warrmahzim pa aufi schahwis?

Tschaukste. Nu, kas tad ta buhtu par leelu nelaimi! Bet tu taf finni, ka ne-esmu nekahds kaulfis.

Pehteris. Sinnu gan, tif gribbeju finnaht, ka labb' tu tahds kà preezigs israhdijees?

Tschaukste. To tew tuhlin warru pateikt: fchoriht jau atkal peenu un freimu pahrtahmeja un dauds lahstu-wahrbi bij dsirdami tirgù. Bet tawu johku! Kahda mahmina, kurras samaitato prezzi arr funneem atdewa, mettahs pa tiltu pahri, kur win-nas raddineeze palikkufe ar tahdu paschu prezzi, tai pasinnohht, lai arr nebrauz duhmòs eefschà. Us tilta effohht fatikkufschahs un ta nu tur nogaidijufe kahdu laifu, pehzak taf us tirgus abraufufe.

Pehteris. Nu ja! Suns sunni bluffina, kà fakkams wahrds mahza. Schade ween, ka tahda pahrmekleschana tif retti usnaht! Waijadsetu if deenas tohs blehschus pahprattinaht, tad tee fawu wiltibu atstahtu.

Tschaukste. Taggad ta wilibas ffunste nema ne-eet masumâ, bet jo deenas wairumâ. No newarr laut kâ maifcht, ar to zittadi krahpi. Taggad pee wiffem sohsu pahrdewejeem wairs ne-useefi wesselas kiddas jeb sohsu eefchas: katra aknina us puffi dallita, tâpat arri firds un plauschas; weena patte kahja, pufskalla, ihfi falkoht: no wiffa ta pufse ween un tomehr pagehr pilnigu maffu, beskaunigi meflebamâ usstept, ka tur jau wiff effoht, kas pee-nahkâhs.

Behteris. Nu kâ tad, -- taggad par wiltibu un par warras-darbeem wairs nelo ne-istaisa, kad tik kâ warr pee mantas kluht; katris gribb sew mahju pirkt, sawas meitas gebrbt par mamsellehm un deklus par lungeem, -- tik ween ka tahdu bes-darba fungu un mamsellu weetu par dauds mas. Tê jau simteem tahdu lunga-weetu melletaji faskrehjuschi kohpâ un zitteem no garra laika kahjas ir pa nakti eemaldahs mahjâs, tur teem ne kahdi raddi, nedf pasihstami un pirksti eeleen tahdâ maffâ, tur tee ne ko naw eeliffuschî. Ko lai darra? Par lungeem auguschî -- fungu kummosa un maljina gribbahs, -- jagahda tal to tur dabbuht, kad pascham naw. Mamsellitehm drihsaf mehrkis panah-kams, kad tik labbi spohscha ahrpuffe, --

Tschaukste. Pagg', tu runna par mamsellitehm, -- taggad wiffas meitas melle wehl augstaku to gohda-wahrdu un nosauzahs par freilenehm. Taggad deeneht schahdahm freilenehm -- tik ko galwu pazett -- irr leels fauns. Kad zittadi us preefschu ne teef, tad drihsaf fabrikî darbu melle, tur ta ohtra sorte -- tas irr: wihreeschi -- arr papilnam rohдахs. Un ohtris leels labbums winnahm tē, ka pa fwehtde-nahm un pa naktihm paschas irr sawi fungi.

Behteris. Tapehz dohmaju, ka nebuhtu ne-kahds grehts, ka waldischanu isdohtu tahdu likkumu: lai wiffi baggatee un tee, kas ar saweem fweedreem kahdu padohmu eefrahjuschi, pilnus mazzinus un portemanejas, papilnam pasaupe un peeseen pee lastarnu stabbeem, Wehrmanna dahrsâ pee kohsteem un zittur, ka tee jaunetti un freilenites warretu ko atrast un pehz sawas kahrtas sakti padshwoht.

Tschankste. Gaidi ween tahdu likkumu no wal-dischanas, -- ta tew kahdu preeku nowehlehs! Tohs paschus preekus, kas lihbs schim bijuschî, ta melle masinaht un pawiffam atraut.

Behteris. Ar ko tad to gribbi peerahbiht?

Tschaukste. Kâ? woi tad tew azzis naw redseht, ka taggad fwehtdeenâs no pascha agra rihta lihbs pat pufddeenai wiffi schenki un bohdes zeet' jaturr? Nur tad nu lai sawu eeraftu brohlastu noturr, ihpaschi tee, kam speedeja un pasirds labbad fihwa lahsite jabruhke un fur lai laifu pakawe tee, kam basnizâ mahzitajs par rupju un kam ne kahda zitta Deewa naw, ka saws wehders un pascha augsta gudriba? Dascham tâpat arr pa tahm feschahm deenahm kas sawjâ eemaldijeess, ko warretu fur pahrdohht kahdâ bohde, woi aikal buhtu kas nopehrkams, -- ko wiffu tik warr isdarriht no rihta pusses, kamehr pascham tee prahti wehl naw us wiffahm pufsehî darbâ un kamehr tee nenowehligi polizejas ful-laini wehl fwehtdeenâs duffu bauda, -- bet reds, nu tas wiff isnihzinahs! Brehz gan pilnahm rihtlehî, ka pasaupe taggad ar milsu kohsteem us preefschu eijoht, bet fur to nems! Mufsu bratschahm israhdahs ohtradi, prohti, ka pasaupe milsu kohsteem atpaktat eet. Tik tad pasaupe buhschoht us preefschu gabjuse, kad wiffu warreschoht dabbuht bes darba un bes publina.

Behteris. Warr buht, ka tahdi laiki buhs; -- bet mufsu astronomi fakka, ka ir ar wiffu-labbato kisherî wehl newarroht eeraudsiht, ka tahdi laiki buhtu zekâ woi no augschas jeb no appalschas nahkdami.

Grahmatu sinna.

Zaur brakhu Busch gabdashanu isdrikketas un wiffâs gr. bohdes dabbujamas schahdas grahmatinas:

Jahnis un Anna, jeb ustizziga mihlestiba. Stahlis 9 djeedajumâs no W. Lapp. Wassa 20 kap.

Ewarguti. Djejas no Ed. Grünberga. Wassa 25 kap.

Lihof 20. Oktober pee Rihgas amabtuschi 2100 luggi un aisgahjuschi 1992 luggi.

Atbildedams redaltebrs: A. Peitan.

Sluddinaschanas.
J. W. Schring
pa k f k a m b a r i s,
Rihgâ, Wehwer-eelâ Nr. 9.

Tohrna-kalnâ pee G. Zeiter irr pahrdohdama weena bruhfeschanai itt labba

willu-fahrschama maschina,
aplasta un tabdâ tahrtâ, ka to tublin ware bruh-feht. Teef pahrdohhta par lehtu tirgu.

Schuhjamas maschinas

no wiffahm labbasajahm sortebm un par to ih-paschi lehtato tirgu pahrdohd Schuhnu- un Smil-fchu-eelu stuhri

H. Rûth.
pretti behres-nammam.

Kad dauts Willenu pagasta lohzehti, wihreeschi un jeeweefchi, tikpat naddurgu (ihpaschi Blohmé, Kirbischds, Kuhluschds, Ahreemâ un Schirsinâ) kâ arri tahlatâs pagastâs un pilsehtâs bes un ar notezjeuschahm passchm aplahrt blandahs, bes ka tee buhtu sawas nobohschanas nomasajuschî un kwihtes grahmatinas isnehmuschî, tad teef wiffas semmu-un pilsehtu-polizejas zaur scho rakitu no Willenu pagasta waldischanas laipnigi usarjinatas, tahdeem bes un ar notezjeuschahm passchm aplahrt blaudidamees Willenu pagastu lohzehtseem, tikpat wihreescheem, kâ seeweesehem, sinnamu darriht, ka teem wiff wehlali lihbs 10. November sch. gadd. buhs sawas parabdâ buhdamas malfaschanas nolihesinaht, passch jeb us-turreeschanas sihmes un kwihtu grahmatinas iz-nem. Tahdus, lurreem pehz 10. November sch. g. jaw peeminnetas parahdischanas wehl rohtâ naw, teef luhâs, kâ rastantus schai pagasta wal-dischanai peejuhtih.

Willeni, tai 5. Oktober 1872.

Tat isflawetâ
wihnu-pagrabâ,

Stahl-eelâ pee rahtuscha,
pee

Robert Jaksch un beedr.

Rihgâ,

kas jaw no 1874 g. pastahw,

teef pahrdohhts par taisnu un lehtu malfu, pa leelahm un masahm dallahm, wiffadas wihna sortes, tâpat arri schampangeris, rumma un ihstais Englandes podreers.

18. Oktober deenâ ire no rilspaischa lihbs dau-gawas tistam pajuduse weena rohlas-apeclama sprahde no selta (Armband). Kad to atraddis, teef lohgis, to prett pateizibas alga nobohht Klein-garn l. bohde, Palejas-eelâ.

Rahwes sinna.

Behz ihſas bet gruhtas zeeſchanaſ tai 16tā Oktober pulſten 8 no rihta ſtiprā tizzibā uſ ſawu Kungu un Peſtitaju Deewa meerā aiſmigga muhſu ſirſnigi miſklohts laulahts draugs un tehws, ſchejenes Jeſus-baſnizas mahžitajs

Friedrich Günther,

56 gaddus wezſ buhdams. Birmdeenā, tai 23. Oktober pulſt. 12 puſſdeenā winnu iſ Jeſus baſnizas uſ muhſchigu duſſu pawaddiſim.

Ta apbehdinata atraikue un behrui.

Rahwes sinna.

18. Oktober aiſgahja Deewa meerā Burtneeku draudſes wezžais mahžitajs

Wilhelm Parrot,

84 gaddus wezſ. Winna behres buhſ zettortdeenā, 26. Oktober, pulſt. 12 Burtneeku baſnizā. To darra ſinnamu mihta aiſgahjuſcha draugeem

atraikne, meita un meitas wihrs.

Aus Sweijneckam,

ſintſchu-taiſitajam trohna ſabrikī ſiniſchim piſſehta

„daudſ labbas deenas“
no wezža meiſtera.

ſkohlotajs

ar labbahm leezibabm warr Wiſkenu pagaſta ſkoblā (Katrinas draudſē pee Limbaſcheem) no 1. Nowember jā. g. palihga-ſkohlotaja weetu dabbut. Zaperteizjāhs pee laika turpat pee pagaſta ſkohlotaja J. Weetneef. 2

Rihgaſ Kommerz-banka, Karſtall-eelā
Nr. 26 maſſa

6 prozentes,

ſad tur nobohd ſihru naidu uſ trim mehneſcheem woi uſ ilgaku laitu. 2

Wengelmuiſchās

(Barnilau) pagaſta walbiſchana, Wiſſemē, Rihgaſ aprinki, uſaizina zaur ſcho wiſſus pee ſchi pagaſta peederrigus, pilnigds gaddds bubbamus lohželluſ, ſas adruſe pagaſta dſihwo, 13. Nowember f. g. preeſch puſſdeenā pulſten 10 pagaſta mahjā uſ jaunu runnataju iſwehle-ſchā nu ſanaht.

Wengelu pagaſta mahjā, 17. Oktober 1872.

Weens lohpu-lohpejs, ſam labbas leezibas un ſas pa mahziſti runna, warr tuſlin weetu dabbut Jauna-muiſchā, Krimmuldeſ draudſē. 3

Tai nakti no 22. uſ 23. September f. g. irr Smilteneſ walſtē 3 ſirgi no aplohpa ſagti: 1) raibſ ſirgſ, 6 gaddus wezſ, gaiſchbruhnſ ar balteem raibuanteem ap kruhtim, lahjas baltaſ, preeſchejas lihſ lohžitawahm un paſſalaſ druſtu pahraf par naggeem, ar melnahm krehpehm un aſti, wehretē 80 rubt.; 2) weens melnſ ſirgſ, 8 gad. wezſ, uſ ſedulka weetas labbajā puſſē plaukſtaſ leelſ baltumſ, uſ peereſ balta ſwaigſne, 60 r. wehrtē; 3) weens tumſchbruhnſ ehſeliſ, 3 gad. wezſ, ar mellahm krehpehm un aſti, 60 rubt. wehrtē, un 4) weeni wahgi ar talteem ratteem, uſ lohka aſſim, preeſchā un paſſakā reſchgi. Pateizibas algaſ 30 rubt. tam, ſas ſlaidraſ ſinnaſ warreſ doht pahre ſcheem ſudumeem.

Smiltene, tai 12. Oktober 1872.

100 rubluſ pateizibaſ algaſ.

Tai 4ta Oktober irr Wiſſirreſ muiſchā Kurſemē, daſchadaſ lannaſ, kuhſeſ, tejhretteſ, krehluma- un tejhlarroteſ, talehſti un jittaſ leetaſ, pa daſſai no ſudraba, pa daſſai no jaunſudraba taiſitaſ, — noſagtaſ. Wiſſaſ ſchahſ leetaſ bij apſihmetaſ ar R. K. un ar krohni. ſas warr ſlaidru ſinnu doht, ſa taſ ſagliſ panablamaſ un ſur taſ leetaſ atdabbujamaſ, taſ dabbutſ ſimſ rubluſ pateizibaſ-algaſ Wiſſirre no muiſchāſ walbiſchanaſ. 2

Revolweri no wiſſadahm ſortehm, ar gatta-weem lobbeſ ſchahweneem jeb patrohneem, weena un diwaſ ſtohbri piſtoleſ un terzeroleſ no daſchadeem leelumeeem, iſgrefnoſchanaſ un ar lobbeſ lejameem, ſtrohſchu maſſi, pulwera raggi, ſkrohtēſ un rennlohbeſ preeſch ſtirnaſhm un wilkeem, ſā arri willu-, feſtu-, uhdru-, jaunu-, ſchurku-, kurmu- un pelu-ſlaſdi no daſchadahm ſortehm, teel wairumā un maſumā pahrohti tai

wiſſu-wezžakā un gruntigā

J. Redlich

Enaliſchu maqaſihne, Rihgā.

Tai pulſtenu bohde leelā Piſſ-eelā Nr. 20 atkal leelā pulkā warr dabbut ſeenaſ un leſchāſ pulſtenuſ, un peedahwa par apyalkā minnetu lehtu jennu ar piſſehtaſ pulſtenu taiſitaja A. Berg apgalwoſchānu: ſeenaſ pulſtenuſ no 2 rub. ſahloht, ar ſittamo 3 r., ſudraba žilinder pulſtenuſ no 7 r. ſahf., entur pulſtenuſ no 12 r. ſahf., ſelta ſeeweſchu pulſtenuſ no 18 r. ſahf., ſelta entur pulſtenuſ no 24 r. ſahf., ſā arri pulſtenu lehdeſ un atſlehgaſ ſeltā, ſudraba un talmi.

Labba aitu-willa- un ſilz-ſahbaki preeſch ſeeweſcheem un wihrscheem irr dabbutama Limbaſchōſ pee

A. Thiel.
jeppura-taiſitaja. 1

Latweeſchu teaters.

Lat. beedribas nammā.
(Brahbiſchanaſ labſ mehriſ.)

Swehtdeen, 22. Oktober 1872.
Orkeſtra-konzerte, dſeedaſchana, teaters un danzoſchana.

Dombrowſka f. pirma weeſu ſpehle, no Keiſ. teatra Maſſawā.

ſad ar wiſſzaur jauneem koſtjumeem:
ſkaifſta Greetina,

muiſchneekſ un melderis.

ſohlu lugga iſ ſenahtneſ 2 žepleneſ. Latw. no Woiſ Alunan.

Maſſa par ee-eeſchānu ſā ar weenu. Piſketēſ dabbutamaſ Latw. beedribas nammā un brahu R. un M. Buſch grahmatu bohde.

ſeſahlumſ pulſten 7 1/2.
Sagattawoſchana: Muzzeneekſ un Muzzeneeje. Dperette no A. Alunan.

Leelakaiſ krahjums

ſchuhjamu maſchinu

preeſch ſkrohdereem un t. pr. no 65—100 rubt. f. un maſataſ ar rohtu greeſchamaſ par 35 rubt., ſā arri preeſch ſaimneezehm no 16 rubt. ſubr. ſahloht. — Par wiſſahm maſchinehm mehſ wairaf gaddus pilnigi galwojam un peefuhtam beſ maſſaſ uſ pagehreſchānu zenna-rahbitajuſ ar hildehm.

Lūhe un Zimmerthal,
Rihgā, leelā Smilſchu-eelā Nr. 7.

No ſenjuereſ atwehlehts. Rihgā, 13. Oktober 1872. Drillehtſ un dabbutamaſ pee biſſchu- un grahmatu-drillehtaja Erniſt Plateſ, Rihgā, pee Behtera-baſn. **ſi ſlaht ſācker f. grahmatu norahbitaſ.**

Bendes meita.

(Statt. Nr. 40. Beigums.)

Winna wehkreif Deewu luhdsja un tad fanemdamahs uzehlahs. Treppes wehl turpat gulleja pee semmes. Anne weenas pazehla un peelikka pee karratawahm un tad drohschi uslahpa.

Sahnis karrojahs widdü. Abbi beedri lihdsas. Anne Sahni arri nakts pufstumsibâ warreja pasiht, jo winnam tas puschku fuschlis wehl bij rohka.

Weenu azzumirkli winna sawu galwu peelikka pee Sahna kruhtim un tad ar stipru rohku garru wirwi likka ap Sahna meefu un kad ar affu nasi to schnohri ap fallu bij puschu greesusi, tad lihki pamasihtinam us leiju, pee semmes, likka schluhdeht.

Wifs labbi isdewahs, itt kâ Anne to bij isdohmajusi un istaisijusi. Bet kad nu patti gribbeja semmê kahpt pa treppehm, tad winnai liklahs, itt kâ weens no teem pakahrteem ar sawu rohku tai mattôs kerroht. Anne trihzeja til stipri, ka gandrihs no treppehm buhtu semmê krittusi. Beidscht to mehr laimigi tikka semmê un Sahna lihki klehpi nehma.

Bahls un stihws kâ almins winsch gulleja pee sawas lihgawinas kruhtim. Ne dwaſchu wilka, ne wahrdinu runnaja, ar ko meitinu buhtu stiprinajis un eepreezinajis.

Annei ta nasta bij gauschi smagga. Atkal tai liklahs, itt kâ tee diwi pakahrti pehz winnas grabstocht un itt kâ tai negribboht kaut aiseet un itt kâ wahrnas brehzocht: „Laupitaja! laupitaja! winsch peederr mums! winsch peederr mums!“

Winnai laikam tal nebij til dauds ta spehla, kâ bija dohmajusi. Peepeſchi krittâ pee semmes. Itt kâ ſapnî wehl dsirdeja wahrnas krahzocht un pehrkonu tahsumâ ruhzoht. Tad winna apgihba.

Peepeſchi stipra flanna to mohdinaja. Meitina ſatruhlaks. Wai ta bija ta basune, kas mirronus is kappeem fauz pastara teesâ?

Winna apkahrt ſkattijahs. Saulite paschulail' uslehza pilnâ spihdumâ un ta flanna, kas to bij mohdinajusi, bij rihta swannischana, kas zilwekus atkal aizinaja pee deenas darba, pee jaunahm behdahm, preekeem jeb ſahpehm un affarahm, itt kâ katram liktens to bija nolehmis.

Us ko tad schi swannischana Anni aizinaja? Ta ſkattija us Sahna lihki winnas klehpi. Tê bij ta atbildeschana.

Ja gan! ta bija weena behdiga usmohschanahs! Leddaina naktsraffa tai peelihda itt kâ tſchubſka un pilleja us winnu no lohkeem. Galwu winna ſewim bij ſadausijusi pee almina un no aufsta lihka winnas klehpi ſchaufmas tai eetezjeja ſirdi.

Peepeſchi Anne dsirdeja balſis un ſmeeschanohs. Diwi ſaldati peenahza.

„At tawu ehrmigu pahri!“ Tâ weens no winneem teiza.

Teescham!“ — tâ ohts pasmehjahs, pee Annes

peelohzidamees — „ta jau buhs ta ſkaiſta bendes meita no Gokas. Un kas winnas klehpi guſt, gan buhs weens no teem blehscheem, ko walkar' pakahra. Tad ta stipra miblestiba!“

Winni wehl daschus tahdus ſohboſchanas wahrduſ runnaja. Anne isbihjahs, ka tahdu zilweku warroht buht, kas par tuwaku behdahm ſmehjahs.

Winna pazehla ſawas rohkas un luhdsja: „Deewa deht apschelojatees! Es sawu bruhſganu, kas bes wainas noteeſchts pee karratawahm, eſmu gribbejuſi gohdigâ kappâ likt. Leekatees atmihſtinatees! Ne-iſſohbojat manni, bet palihdsat man labba' nabbaga Sahniti apglabbacht tur, kur winnam jau kappu eſmu raffuſi.“

„Wai trakka effi, meita? Mehs ſewim gan karſtu pirti kurrinnatu, ja tas nahktu gaismâ, ka tewim pee tahda darba effam palihdschusch! Prachtin' nahz' mahjâ! Behds' prohlm, lai polizeja tewi krahſtinâ neeebahsch. Skatt', tur jau kahdi polizejas wihri nahl. Winni laikam gribb ſkattitees pee karratawahm, wai tee kungi labbi tur duſſejuſchi. Nabbaga behrns! To tu nedohma wis, ka winni tewim atstahs tawu tauteeti!“

Teescham nu arri zilweki ap Anni ſahka ſapulzetees un winnu neſchehligi mohzija, gan ar praſſiſchanahm, gan ar lammaſchanahm, gan ar noſchehloſchanahm. Anne ais leelahm isbailehm bij pufsmirruſi un winnas nabbaga galwina ſahka rinkî greeſtees.

Bet kad polizeja peenahza un tai Sahna lihki gribbeja panemt, tad winna pretti turrejahs ar warru. Ta apkehra ar stiprahm rohkahm sawu mihtako un ne par ko no winna negribbeja atstahſtees. Anne brehza, raudaja un luhdsja. Beidscht to mehr leelakam spehlam bij japadohdahs. Polizeja panehma to lihki. Anne redſeja, ka to aishwedda un winnai bij ap ſirdi, itt kâ nupat buhtu jamirſt.

Par laimi paschulail' brahlis itt kâ glahbschanas engelis atnahza un mahju aishwedda.

Ilgas neddetas winna gulleja ar karſtuma guſtu. Brahlis winnu apkohpa un mahzitajs winnu beefi apmekleja.

Beidscht Anne atkal pee brahta rohkas warreja laukâ eet. Jau labbiba gattawojahs un daschâ weeta jau ſahka ptaut.

Bet Sahni winni ar teem abbeem zitteem nedarbineeſeem ſem karratawahm bij eeraktuſchi.

Lai gan ſchi weeta tahku no Annes mahjas nebija, tad to mehr winna tur negahja, lihds' kamehr pehz kahdeem gaddeem karratawas tikka nozeltas.

Wehla! Anne dabbuja dsirdeht, ka winnu zeetumâ buhtu mettuschchi, ja brahlis leelu nauddu preeſch winnas nebuhtu maſſajis, tapehz ka bija gaismâ nahzis, ka Anne effoht gribbejuſi karratawas apſagt.

Anne gan palikka dsihwa, bet winnas spehks bij ſalausts un wifs winnas preeks bij ſuddis. Paſfaule tai par tuſſneſi bija, kur to mehr wehl weena

salka weetina bij palikkuſi, fur ſkaiſtas puffes ſeedeja, kaſ to uſſkattija ar mihtahm aztinahm.

Schi ſalka weetina bij Zahna peeminneſchana un ta pahrlleezinafchanahs, ka wiſch ſawus grehtus noſcheblodams un ar Deewu ſalihdſinahs nomirris un ta drohſcha zerriba, ka winna tur muhſchibâ atkal ar winnu tiſſchoht ſaweenota. —

Appini un meeſchi.

(Berthold Auerbach.)
(Statt. N. 41.)

Peepeschi Frantscha mahjas durwis atwehrahs un Franzis ar iſkaptu nahza ahra. Wiſch kahdu laiku klaufijahs, wai daſchlahrt kahds wehl nomohdâ ne-effoht. Tad durwis aiftaiſija un gahja — fur? to wehl neſinnam. Labbiba zekka mallâ lihgojahs, no naktz raffas mihti dſirdinata. Kaſ tur ſteebros kuſteja? Laikam kahds eſis, kaſ nakti ſawu barribu mekle. Tur krumdâ putnis tâ kâ waimana. Laikam zauns tam behrnus laupijis.

Geſch ta paſtahw ſwehru un lohpu dſihwiba, ka ſawu barribu mekle. Zilweks turpretti zaur darbu ſewim barribu gohda.

Tâ dohmadams Franzis ſawu iſkaptu ſtiprat' apkebra ar rohku. Wai tad flinkis ſchoreis uſ darbu dohdahs? Un nakti, kad wiſſi zilweki guſt ſaldâ meedſinâ?

Nu Frantscham pahrl leelzektu bij ja-eet, fur no abbahm puffehm ohlnizes mohdê ahbeles bij ſtabditaſ. Neretti kahds ahbols ar ſkannu krittâ uſ zektu jeb beſ ſkannas uſ mihtſto ſahli.

Ahbeles no zilwekeem ween lohpiamas un ſargajamas. Strahdaht winnas neſtrahda. Winnu augti gattawojahs, beſ ka tahs ahbeles ſweedrus buhtu lehjuſchahs. Bet zilweku ihſta barribu, mihta maiſite, ne-aug, ja ſemmite ar ſweedreem papreeſch ne-teel aptraipita.

Beidsoht ta telka wedda zaur labbibas tihromeem. Franzis ſkattijahs uſ Seedina appinu dahrsu, kaſ Baltzeemeſcheem un ihpaſchi Almintinam par leelu apgrehziſu bija, kâ ſennal' effam ſtabſtijuschi.

Peepeschi Franzis apſtabjahs. Winnam liſkabs, ka kahds winnam nahktu no paſſakâs. Franzis ahtri eelehza labbibas tihrumâ un klaufijahs. Weens zilweks arween tuwat' peenahza un apſtabjahs tanni weetâ, no kurras Franzis bija ſuddis. Behz kahda laizina taſ zilweks gahja tahſal'.

Wehl weenu brihtiau Franzis gaidija un tad drohſchi gahja uſ Almintina tihrumu, fur, kâ Maddaka winnam bij teikuſi, meeſchi jau gattawi bija pee ptaufchanas.

Apſahrt ſkattidamees winnam iſſikabs, itt kâ Seedina appinu dahrsâ ſawads trohſnis atſkannoht.

Kad Franzis pee Almintina meeſchu tihruma bij atnahjis, tad ſawu iſkaptu trinnis ſirdigi ſahka ptaut Steebri krittâ pee ſemmes, itt kâ eenaidneeki kaujâ. Franzis til niſni ſtrahdaja, ka gandrihs buhtu bijis

jadohma, ka uſ lepneem ſteebreem laimigs effoht. Zeema baſnizas pulſtens paſchulaiſ' apſitta deſmit.

Iſkapte itt kâ patte no ſewis ſtrahdaja. Til weegls un til ſalds Frantscham taſ darbs iſſikabs. No meſcha atſkanneja jaunu puhzu krahlſchana, kaſ gan laikam laupijuma deht ſtribdejahs.

Bet kaſ ſtrahdneekam ſait, kad ap winnu trohſnis atſkann? Til ween flinkis to wehrâ leek.

Behz ilgaka laika Franzis druſku meeru metta un iſſteepjahs. No ta warreja atſfahrſt, ka wehl nemas peeſuffis nebija, bet ka jauna ſpehka ſtraumes winna lohzeſlôs kuſteja un tezeje.

Bet pats milſis beidsoht peeſuht un paſcham miſſim beidsoht ſtipri ſtrahdajusſcham grihbahs eht. Tâ arri Frantscham notikka. Wiſch iſkaptu liſka pee mallas, paſehdahs uſ amini un ſawu maiſes gabbalu iſnehma iſ keſchas. Til ſaldi puisſcham wehl muhſcham neſas nebija ſmekkejis ne, kâ ſchis maiſes gabbals.

Zeemâ taggad apſitta diwipadſmit. Puſſnaktz bij klahrt. Franzis labpraht nemas negribbeja tizzeht, ka jau til wehlu effoht. Wiſch jau nemas nebija dſirddejis, ka weenpadſmita ſtunda bij apſittuſi. Bet waj tad taſ, kaſ kreetni ſtrahda, pulſtenu dſird ſittoht?

Labpraht nu gan Franzis taggad buhtu gullejis, bet wiſch ſewi paſchu pahriwahredams meegam wiſſiſchi prettiturrejahs.

Taggad mehnes uſlehza un wiſſu tâ kâ ar bahlu gaimu aplehja.

Franzis ahtri pazehlahs, panehma iſkapti un atkal no jauna ſahka ſtrahdaht.

Kâ gan Almintinſch un wiſſi zeemineeki brihniſees, redſedami, ka taſ flinkis til dauds meeſchu noptahwis, kamehr wiſſi gulleja. Un kâ gan Maddaka lihgsinofees, kad wiſſeem Baltzeemeſcham buhs ja-apeezina, ka kreetnaka ſtrahdneeka zeemâ nau kâ Franzis.

Tahdas preezigas dahmas Frantscham gan bij waijadſigas, jo darbs palikka arween gruhſtaks un gruhſtaks. Un kad darbineeks nakti un weentulibâ ſtrahda, tad darbs zaur to arri teeſcham weeglakſ nepaleek.

Franzis iſkaptu taggad beeſal' un drohſchal' trinna. Lai naktz-waktineeks to trohſni dſird. Wiſch tad rihtu wiſſeem ſtabſtihs, ka weens kehms Almintina meeſchu tihrumâ iſkapti trinnis. Tad laikam kahdi zeemineeki nahks apſkattiht to weetu, no kurreenes taſ trohſnis atſkannejis. Zaur to wiſſa ta leela nahks gaimâ. Un taſ arri buhs labbi. Jo pats tal ar to newarru leelitees, ko eſmu darrijs.

Atkal Franzis iſkapti trinna un to mehnes gaimſchumâ liſka ſpihdeht. Winnam buhtu labſ prahts bijis, ja kahds zeemineeks to buhtu redſejis jeb dſirddejis. Wiſch jau labbu tihruma dalku bij noptahwis un gauſchi peeſuffis bija. Atſtahtees no darba, to jau nedrihſteja. Jo to taſ puſſ darbs buhtu geldejis? Bet ja kaſ ſtarpâ nahza, tad ta jau ne

winna waina buhtu bijuſi, ka darbs nepabeigts palikka.

Bet lai nu gan Franzis ſawu iſkapti trinna un trinna, tad tomehr neweens negaddijahs, kas to pee darba buhtu kawejis. Par to muſſu Franzihis gandrifs duſmigs palikka un ſawās duſmās ptaudams turklaht klaufijahs uſ katru ſeerendel-ſtundu, kas zeemā apſitta.

Tomehr beidsot ſawas duſmas pahrwaldija un jo wairaf' laiks uſ preeſchu prett rihteem tezzeja, jo preezigals palikka.

Un tad miſla ſaulite taiſijahs uſ lehtſchanu, tad wiſch wairs nepreezajahs, par to, ka zeemineeki winna darbu apbrihnofchotees, bet tahs dohmas winnu preezinaja, ka to leetu, ko bija apnehmeeſ, arri wihrifchli buhſchoht iſdarrijis.

Taggad wiſch arri par to wairs nebija ſchau- bigs, wai winnam buhſchoht ſtrahdaht, lihds kamehr zilweki winnu redſehs. Wiſch turpretti apnehmahs, ſagſchu aiſwilktees, pirms kahdi zeemineeki peenah- luſchi klaht.

Jau zihruſi tſchirkſtedami pazehlahs gaiſā. Wahr- nas kraha itt tā wehſtneſchi, kas naktſ ſchirſchanu paſluddina. Saulite uſlehza pilnā gohdibā un ar preezigu ſirdi Franzis uſ winnu ſlattijahs.

Kluſſā nakti jaunekam ſirds bij atjaunojuſehs. Wiſch ptahwa lihds kamehr wiſſu bij noptahwis.

Wiſch ſawu iſkapti pazehla prett mihto ſauliti un apſohlijahs, ka ſaule arri uſ preeſchu weenu- mehr winna nepeekuffuſcho ſtrahdaſchanu buhſchoht redſeht un ſwehtiht. Tad iſkapti apſlehpa wehl ſalkā auſu tihrumā un aiſſteidsahs. Bet wiſch negree- ſahs wis atpakt uſ zeemu, bet gahja uſ meſchu. Tē winnam gukkaſ weeta ilgi nebij jamekle un meegu winnam arri newaijadſeja peeſaukt. Taſ jau pats no ſewis nahja ar labbu prahtu. Tur nu Franzi atſtaſim, uſ ſubnahm ſem miſſu preeedes zectā meegā gulleddamu. Kamehr Franzis guk, apſkatti- ſim druſku, tā uhdens ſahbakai klahjahs. —

3. Wehlreis naktſ darbs.

Gruntineeka Seedina mahjā, ko par uhdens ſah- baku ſauza, wehl pilns kluffums waldija. Tit ween balloſchi duhdōja un gailis dſeedaja. Ehkaſ un dahriſi bij labbi apkohti un Wahzjemmes arkli un ezzeſchi apleezinaja, ka Seedinſch ſawu ſemmi ne tit ween pehz tehwu ceraſchahm kohpa un apſtrahdaja. Jo zitteem Baltzeemeſcheem tahdi jaunās mohdes rihtē wehl nebija. Pee paſcha ehrbehriga bij ahbel-dahriſs un leela ahbele ſawus ſarrus ar ſarkaneem ahbolcem gandrifs lohgā eeſneedſa eeſchā.

Seedinſch paſchulai' gehrbahs, tad arri ſeewa uſmohdahs.

„Guk wehl kahdu brihdi, ſeewin, wehl irr agri un ſchodeen irr ſwehtdeena.“

„Un tu taſ ſchodeen ar mannim eeſi uſ baſnizu?“
Tā ſeewa. „Kā ne“ — tā wihrs — „arri man-

nim prahts uſ to neſſahs, Deewam pateikt par wiſſu to ſchehlaſtibu, ko Wiſch mums ſcho iſgabjuſcho neddeku parahbijis.“

Seewa ſtahtija, ka tai nepatihkams ſapnis bijis. Zeemineeki winneem mahju eededſinajuſchi un ne- weens tohs ne-effoht gribbejis glahbt un ugguni dſehſt tā tit ween Franzis, kas beidsot pats leeſmās ee- foht ſuddis.

„Ak,“ — tā winna ſchehlodamahs ſawu runnu beidsa — „Baltzeemeſchi irr niſni kaudis. Un tu winneem wehl ſpihte un tohs kahrđina. Gan re- dſeſi, ka winni mums kahdu pohſtu darrihs!“

„Warrbuht ka tewim taiſniba.“ — ta wihrs — „Tomehr mahju eededſinaht, to winni ne-eebroh- ſchinaſees. Par to mannim nau bailes. Bet ar Franzi man' kahdu reiſ buhs jarunna. Winnam ſawai aplamai ſaldatu lepnibai ja-atſalka un par kreetnu ſemneeku japaleek. Taggad wiſch nau ne ſchis, ne taſ, ne zepts, ne wahrrihts.“

Kad ſawu ſeewu tā bij eemeerinajis, tad See- dinſch ahra gahja uſ pagalmu, kur leels kehdu ſuns to lehkadams apſweizinaja. Tad wiſch ſlattijahs pehz puiſcheem un meitahm, kas pa tam ſtarpam arri bij uſzehluſchees.

Peepeſchi kaſaks pa ſaldatu mohdi ſweizinađams eenahza pagalmā.

„Kā Juhs jau tit agri nahat?“ Tā Seedinſch.

„Juſu appiau dahriſs irr pohſtihts. Lauku wak- tineekſ mannim nupat to ſinnu neſſis. Wiſſas kahr- tis ſalauſtas un paſchi appini ſagreeſti puſchu.“

Lai gan Seedinſch nupat wehl ſeewai bija ſaz- zijis, ka no zeemineekeem kahdu niſnibu gaidoht, tad tomehr winna waigs aptumſchojahs. Wiſch to warrbuht weegla' buhtu paneeſis, ja kahds winnam paſcham buhtu uſbruzziſs, ne tā winna appiau dahriſs tiſka iſpohſtihts, ko tit uſmannigi bija kohpis un no kam baggatus auglus warreja gaidiht. Suns gan uſ wehſtneſſi, gan uſ ſawu kungu ſlattijahs, tā tā praſ- ſidams, wai pirmajam nebuhſchoht uſkriſt wirſū. Seedinſch funni eemeerinaja un tad gahja pee ſee- was. Pehz maſa brihtina wiſch atkal nahja ahra, leelee uhdens ſahbaki uſ kahjahm un ar ahtreem ſohſteem zaur zeemu gahja.

Zeemineeki par padarrito nedarbu laikam jau ſinnu bij dabbujuſchi. Jo wiſſur pee lohgeem un preeſch durwin wihrē un ſeewas bij ſapulzejuſchees un See- dinam fazzija, zil ſchehl winneem par to effoht, ka tahds ſtiſkis winnu wiđu notizis, zaur ko gan ſawu nenofeedsibu gribbeja parahdiht. Bet Seedinſch nekur nepakawejahs, bet arween uſ preeſchu ſteidsahs.

Pa eelahm kaudis ſalaſſijahs. Wiſſi lammaja to blehdi. Jo waijagoht rohkā dabbuht — ta winna fazzija, — lai wiſch weens pats neſſoht to ſlahdi un lai draudſei winna weeta ta ſlahde nebuhtu ja- atlihđina.

Kahdu runnataju bars arri pee Franſcha mahjas, netahlu no atkaſ, ſtahweja. Tē ihpaſchi atſkanneja

wezzakaja bals. Winsch us to stihwejahs, ka to blehdi buhschoht fert un bes schehlastibas nosohdiht.

Almintinsch, kas wezzakajam libdsas stahweja, winnu gribbeja eemeerinahst un to leetu us johzigu puffi greeht, bet wezzakajs brehza:

„Un ja tu pats buhtu tas wainigajs, tad es tewi tuhliht mestu zeetumä!“

Frantscha mahte, no trohksna fabaidita, arri atklibboja un praffija, kahda nelaine tad ihsti effohht notiklusi un wai winni daschlahrt nesinnohht, fur winnas dehls Franzis effohht, winsch wissu nakti ne-effohht mahja bijis un wehl taggad ne-effohht pahrnahzis.

Almintinsch tai metta ar azzim, bet winna to ne-apkehra. Nu wiffi ka ar weenu balsi brehza par to flinki, kas laikam buhschoht tas wainigajs un deht ka nu wiffam zeemam buhschoht jazeesch.

Kamehr wiffi wehl ta runnaja un brehza, Franzis nahza pa zellu ne-aprastu tehwa zeppuri us galwu. Wezzakajs tuhliht pawehleja kasakam, lai Frantscham eijohht pretti un lai to fanemmohht zeet. Bet weens no Frantscha beedreem bij ahtraks ne ka tas wezs saldats, kas tik ween lehnitinam tilka us preekschu un Frantscham peebrehza: „Skreij prohnm, tewi gribb eeflohdiht!“

Franzis islikfahs itt ka scho wallodu nemas nefaprastu. Winsch meerigi gahja us preekschu un kad wezzakajs winnam fazzija, ka to eelikschoht zeetumä, tad netizzedams pafmehjahs.

Almintinsch Frantscha mahti gribbeja pahrunnahst, lai us mahju eijohht un lai dehla pehz pafaujotees us winnu. Bet mahte ne-astahjahs no teem laudim, kas Frantscham pretti gahja. Kad heidsohht Franzis stahweja winnu preekscha, tad wezzakajs neh-mahs winnu sehst un lammahst. Bet Almintinsch winnam leedsa, peegahja pee Frantscha, apkehra winna rohku un fazzija:

„Franzi, es tewim netaisnibu esmu darrijis. Es nekaunohs, tewim to preeksch wisseem scheem laudim fazzihst. Libds schim tewi par meegapuhfni esmu turrejis, kam sohbu nau, ar ko kohst. Taggad effi parahdijis, ka tewim sohbu netruhst. Weena alga ka ar scho tawu leetu isdohdahs. Kad pahrnakfi, wai sinni, fur dsihwoju? Wai effi fapratiss? Nu nebihstees wairs nefa un isturrees wihrischi!“

Mahte raudadama pee dehla stahweja, winna rohku ar sawahm rohlahm apkampdama. Franzis pats nesinnaja ka winnam notikka. Schauschallas winnu pahrnehma, ta ka ar wissu meesu trihzeja.

„Wai neleedses, ko effi darrijis?“ ta wezzakajs praffija.

„Es nesinnu kas Jums par to lait,“ — ta Franzis atbildeja un Almintinsch atkal preekscha nahza un fazzija:

(Us preekschu wehl.)

Dfirfstele.

Kas tehwi un mahti gohda, pats buhs gohdajams;
Kas tehwi wallodu smeji, pats irr smeijams.

Krohdjneeks Giche (agrat Dhsolinsch): Woi lassiji „Balt. Wehstn.“ zif Latweeschu studentes gekki irr ka fahl semneeku wallodu runnahst?

Semneeks Dhsols: Ka tad ne? Bet kapehz tu Latweeschu wallodu par semneeku wallodu no-fauz? pehz tawahm dohmahm buhtu laikam leelstungs semneeks, kad winsch latwisli runn un semneeks leelstungs, kad winsch wahzisli runna.

Giche: Ta nu gan ne, bet latwisli taf muschilt ween runna.

Dhsols: Nu, tu dsirdi, ka ar studentes sawu mahtes wallodu fahl gohdinahst. Preezajohs ihpafchi par to, ka no winneem warresim wihrus fagaiddiht, pee kurreem mehs ka pee tauteescheem pee-eet warresim, un kurreem nebuhs eemehsfla, ar zittu tauteschu gihmi muhs fanemt.

Giche: Wai Tu pateesi gribbi, lai tee, kas tahdas pafchas mahzibas, ka leelu fungu dehli baudi-jusch, wehl bauru wallodu runna?

Dhsols: Ja, nu dohmaju, ka ihpafchi winneem peenahlahs rahdiht, ka winnu tehwi un mahtes, wissu rahdeneeku walloda ne tik kalpinaschanas, bet arri dohmu kahrtigas fastahdischanas walloda warr buht.

Giche: Woi Tu nesinni, ka tahdeem leeleeem tautescheem daschreis ir flitti klahjees?

Dhsols: Sinnams, bet labbak lai manni eenihst, nekä manni neewa. Arri Tew buhs sinnams, ka Latweetim, kursch par Wahzeeti isdohdahs, deesgan nepatihlumi japeedshwo, jo Wahzeetis winnu par sawu tauteeti ne eeskatta, winnu par maf-wahzeeti nosaufdams, winna dabbigs tautas brahlis winnam winna dsimmuma atgahdina, ka effohht tik Latweetis ween, winnu par kahrtlu wahzeeti jeb pustohka sehzeju nosaufdams.

Giche: Kas man par to behdas, ka par manni dohma, kad es tik labbi zaur teeku; tadeht kohht peelohdinaju arri sawam dehlam lai ne-eelaischahs ar Latweescheem, jo zittadi winsch krittihs eelsch wai-jaschanahm un nedabbuhs nekahdas weetas; labbak lai greesch kungeem zellu, nekä ar winneem kildu taifa?

Dhsols: Ne, labbak lai aug wihri ar pahrleezinaschanohs, nekä zilweki, kurri sawai tautai par negohdu, zittai par peedausfchanu. Ne-aismirsti arri ka Latweeschu studentes neds usbruzjeji, neds kuhleena dabbutaji naw bijusch.

S. S.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.